

مجله میکروب شناسی پزشکی ایران

سال ۲ شماره ۱ بهار ۱۳۸۷، صفحات ۲۳-۳۰

اثر آنتی بیوتیک های کینولونی بر بیوفیلیم های تولید شده بوسیله سویه های استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس جدا شده از بیماران مبتلا به عفونت ادراری

مینو توکلی^{۱*}، محمدرضا صعودی^۲، فریدون ملک زاده^۳، غزاله حاجی زرقانی^۱

(۱) دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

(۲) گروه زیست شناسی، دانشکده علوم، دانشگاه الزهرا

(۳) گروه میکروبیولوژی، پردیس علوم، دانشکده زیست شناسی، دانشگاه تهران

نویسنده رابط: مینو توکلی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات همراه: ۰۹۱۲۶۷۸۴۷۸۴ minoo_Tavakkoli@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۲/۲ تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۳/۲۹

چکیده:

زمینه و اهداف: سلول های باکتری *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس* به طور طبیعی بر روی پوست و غشاءهای مخاطی بدن انسان زندگی می کند و نیز یکی از عوامل مهم عفونت های *nosocomial* (عفونت های بیمارستانی) می باشد. توانایی تشکیل بیوفیلیم نقش مهمی در ویرولانسی این باکتری دارد. کینولون ها از دسته آنتی بیوتیک هایی هستند که برای سالیان متمادی، برای درمان عفونت های ادراری ایجاد شده توسط *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس* به کار برده شده اند. با توجه به مقاومت برتر سلول های ساکن ساختارهای بیوفیلیمی نسبت به آنتی بیوتیک ها در مقایسه با سلول های پلانکتونیک، مطالعه مقاومت بالای سویه های بومی مولد بیوفیلیم *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس* هدف این بررسی قرار گرفت.

روش بررسی: در این پژوهش، ۱۰ ایزوله *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس* بومی از بیماران مبتلا به عفونت ادراری جدا شد و همچنین سویه استاندارد *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس* PTCC 1435 به عنوان کنترل به کار رفت. شناسایی ایزوله ها بوسیله آزمایش های مورفولوژیک و بیوشیمیایی مورد تایید قرار گرفت. به دنبال آن آزمون های سنجش حساسیت باکتری علیه ۳ آنتی بیوتیک کینولونی (سیپروفلوکساسین) (CP)، افلوکساسین (OFX) و نالیدیکسیک اسید (NA) به دو روش دیسک گذاری (Kirby - Baure) و تهیه غلظت در لوله (Broth dilution test) انجام شد.

یافته ها: میانگین حداقل تراکم بازدارنده MIC (Minimum Inhibitory Concentration) این آنتی بیوتیک ها برای ۱۰ ایزوله بدست آمده به این صورت بدست آمد: سیپروفلوکساسین $7/375 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ ، افلوکساسین $11/53 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ و نالیدیکسیک اسید $259/2 \mu\text{g}/\mu\text{l}$. سپس مدلی تجربی برای تولید بیوفیلیم در شرایط آزمایشگاهی طراحی شد و از این ایزوله ها، بیوفیلیم به دست آمد. MIC این ۳ آنتی بیوتیک علیه شکل بیوفیلیم ایزوله ها تعیین شد. مدل تجربی بیوفیلیم افزایش مقاومت نسبت به این آنتی بیوتیک ها را نشان داد: از ۱۵ برابر افزایش مقاومت در برابر نالیدیکسیک اسید تا ۱۸ برابر در مقابل سیپروفلوکساسین. میانگین MIC آنتی بیوتیک های سیپروفلوکساسین، افلوکساسین، نالیدیکسیک اسید علیه شکل بیوفیلیم ۱۰ ایزوله به ترتیب برابر $128/4 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ ، $177/8 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ و $3942/4 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ بود.

نتیجه گیری: *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس* افزایش مقاومت در مقابل آنتی بیوتیک های کینولونی مختلف در ساختار بیوفیلیم نسبت به شکل پلانکتونیک نشان داد. نتایج حاصل از این پژوهش بر روی سویه های بومی با نتایج حاصل از پژوهش های مشابه در دیگر سویه ها همخوانی دارد و بر مصرف دوز کافی آنتی بیوتیک ها در درمان عفونت های ادراری ناشی از بیوفیلیم تاکید دارد.

کلیدواژه ها: باکتری *استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس*، بیوفیلیم، عفونت ادراری، کینولون

مقدمه :

میکروارگانسیم های تشکیل دهنده آن را از تیمار بهداشتی محافظت می کند بلکه محلی برای مبادله مواد ژنتیکی است (۱۶).

با توجه به اینکه استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس در حالت بیوفیلیم دارای مقاومت بیشتری در مقابل آنتی‌بیوتیک‌ها نسبت به حالت پلانکتونیک می‌باشد، بررسی MIC (Minimum Inhibitory Concentration) آنتی‌بیوتیک‌های کینولون (سیپروفلوکساسین، افلوکساسین و نالیدیکسیک اسید) (آنتی‌بیوتیک‌های درمان کننده عفونت ادراری استافیلوکوکی) علیه حالت پلانکتونیک و همچنین حالت بیوفیلیم این باکتری بررسی شد تا بتوان MIC و دوز مؤثر این آنتی‌بیوتیک‌ها را برای از بین بردن سویه‌های بومی این باکتری در شکل بیوفیلیم به دست آورد. هدف از انجام این پژوهش علاوه بر کمک به معرفی دوز مؤثر آنتی‌بیوتیک های کینولونی، هشدار دیگری در زمینه افزایش مقاومت آنتی‌بیوتیکی در میان سویه های بیماریزای فرصت طلب باکتری استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس بوده است. این هشدار از یک سویه باید در تعیین دوز مؤثر دارو مورد توجه قرار گیرد و از سویه دیگر بر بکارگیری روش های مؤثر بهداشتی به منظور پیشگیری از رخداد آلودگی به هنگام اعمال جراحی و یا انواع دیگر مواجهه با بیماران تاکید می نماید.

مواد و روش ها :

تهیه نمونه: در این تحقیق ۱۰ سویه استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس از بیماران مبتلا به عفونت ادراری جدا شد و همچنین سویه استاندارد استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس PTCC 1435 از سازمان پژوهش های علمی و صنعتی ایران تهیه شد.

تهیه آنتی بیوتیک: آنتی بیوتیک سیپروفلوکساسین و افلوکساسین به صورت پودر از شرکت داروسازی رازک تهیه گردید و آنتی بیوتیک نالیدیکسیک اسید به صورت پودر از شرکت البرز دارو تهیه شد. این پودرها پس از تهیه در جای خنک، دور از نور و در مجاورت جاذب رطوبت سیلیکاژل نگهداری شدند.

آزمون های سنجش حساسیت باکتری نسبت به آنتی بیوتیک: در این تحقیق از روش ۲ روش استفاده شد.

روش دیسک گذاری (Kirby –Bauer –Disk Method) در محیط مولر هیتون آگار: در این روش ، در یک لوله استریل که حاوی ۳-۲ میلی لیتر محیط کشت MHB (مولر هیتون برات) بود، یک لوپ از کلنی های ۲۴ ساعته باکتری مورد نظر سوسپانسیون و شیکر شد تا یکنواخت گردد ، به منظور استاندارد نمودن، کدورت سوسپانسیون میکروبی تهیه شده با لوله شماره ۰/۵ مک فارلند تنظیم شد. کدورت لوله ۰/۵ مک فارلند برابر کدورت

استافیلوکوکوس ها باکتری های گرم مثبت و کروی شکل بوده که به صورت خوشه های نامنظمی قرار می گیرند (شکل a-۱). این باکتری ها در محیط های کشت تکثیر یافته و دارای فعالیت متابولیکی شدیدی هستند، کربوهیدرات ها را تخمیر کرده و پیگمان هایی به رنگ سفید تا زرد پرننگ (طلایی) تولید می کنند. جنس استافیلوکوک حدافل ۳۲ گونه را در بردارد. ۳ گونه عمده آن که در پزشکی اهمیت دارند شامل استافیلوکوکوس اورئوس (*S.aureus*) ، استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس (*S.epidermidis*) و استافیلوکوکوس ساپروفیتیکوس (*S.saprophyticus*) می باشند (۱).

استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس جزء فلور طبیعی پوست می باشد ولی گاهی با تشکیل بیوفیلیم سبب ایجاد عفونت هایی می شود (۲). بیوفیلیم، باکتری را در برابر آنتی بیوتیک ها، آنتی بادی ها و سلول های فاگوسیتز مقاوم می کند (۳و۴). این باکتری کواگولاز تولید نکرده، DNase منفی، ترهالوز و مانیتول منفی می باشند (۵). این باکتری به ندرت چرک تولید کرده اما گاهی ضایعات چرکی را بعد از اعمال جراحی ارتوپدی یا قلب و عروق یا بیماری های دیگری را در افراد مبتلا به نارسایی ایمنی ایجاد می کند. همچنین این باکتری باعث ایجاد عفونت در افرادی می شود که از سوند ادراری استفاده می کنند (۶و۷) استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس مهمترین و فراوان ترین گونه های باکتریایی جدا شده مسبب عفونت های خون بیمارستانی (nosocomial) است (۷و۸). آنتی بیوتیک ها مواد شیمیایی هستند که توسط میکروارگانسیم ها تولید می شوند و رشد سایر میکروارگانسیم ها را متوقف ساخته یا سرانجام آنها را از بین می برند (۹). کینولون ها از دسته آنتی بیوتیک هایی هستند که برای سالیان متمادی جهت درمان عفونت های دستگاه ادراری بکار برده می شوند (۹). محل اثر کینولون ها، آنزیم DNA gyrase و توپوایزومراز IV می باشد و کینولون ها با مهار DNA جیراز باعث مهار همانند سازی می شوند (۱۰و۱۱و۱۲). یکی از دلایل مقاومت استافیلوکوکوس ها در برابر کینولون ها، جهش در منطقه ژن های *gyrA* و *gla* (همه سویه ها) و ژن های *gyrB* و *griB* (استافیلوکوکوس اورئوس و استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس) می باشد (۱۳). استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس پلی ساکارید خارج سلولی تولید می کند که باعث تشکیل بیوفیلیم می شود و این بیوفیلیم در ایجاد عفونت های این باکتری بسیار مؤثر می باشد (۱۴و۱۵). بیوفیلیم نه تنها

MHB یا TSB آگار و روش اسپکتروفتومتری فنول سولفوریک اسید سنجیده شد.

روش برداشت نمونه از سوند: در این روش بعد از طی مدت زمان مورد نظر، سوند از فلاسک توسط یک پنس استریل بیرون آورده شد و توسط آب مقطر استریل (جهت شسته شدن باکتری های پلانکتونیک) ۳ بار شستشو داده شد سپس توسط سواب استریل مرطوب شده با آب مقطر استریل روی سوند محکم اسکراب شد، سپس توسط این سواب بر روی پلیت های حاوی محیط MHA یا TSB آگار کشت صورت گرفت، بعد از ۲۴ ساعت که پلیت ها در انکوباتور 37°C قرار داده شدند، مورد بررسی قرار گرفتند. رشد بر روی محیط آگار پس از ۲۴ ساعت نشان دهنده وجود بیوفیلم بر روی سوند ادراری بود.

روش اسپکتروفتومتری فنول سولفوریک اسید: حساسیت این روش 10^6 - 10^8 گلوکز در 10^5 می باشد.

معرف های موجود در این روش شامل: فنول (W/V) و اسید سولفوریک غلیظ می باشد. استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس، پلی ساکارید خارج سلولی تولید می کند که این پلی ساکارید باعث بهم چسبیدن باکتری ها به یکدیگر و تولید بیوفیلم می شود. پس از مدت زمان های لازم برای تولید بیوفیلم در مدل تجربی طراحی شده، سوندها از فلاسک ها خارج شده و پس از ۳ بار شستشو توسط آب مقطر استریل هر یک درون لوله ای استریل منتقل شدند مقدار 10^8 آب مقطر استریل به هر یک از لوله ها اضافه شد و 10^5 فنول ۵٪ به هر لوله اضافه شد و به مدت ۱۰ دقیقه نمونه ها رها شدند و بعد از شیک شدید و گذشت مدت زمان ۳۰ دقیقه جذب رنگ زرد ایجاد شده در محلول ها، توسط دستگاه اسپکتروفتومتر در طول موج 490nm خوانده شد. این رنگ زرد نشان دهنده تشکیل بیوفیلم است. برای سنجیدن مقدار گلوکز این جذب ها، نمودار استاندارد گلوکز بر اساس 10^1 - 10^8 میکروگرم گلوکز در 200 میکرولیتر تهیه شد. و مقدار تشکیل بیوفیلم نمونه ها بدست آمد. با توجه به نتایج بدست آمده، مشخص شد که شرایط بهینه تولید بیوفیلم در مدل تجربی طراحی شده ما به صورت استفاده از محیط TSB و گرما گذاری در انکوباتور 37°C بدون شیک شدن، برای مدت زمان ۷۲ ساعت می باشد. پس از بدست آوردن شرایط بهینه تولید بیوفیلم، تعداد ۱۰ سویه بیمارستانی تحت این شرایط بهینه قرار گرفتند و تولید بیوفیلم کردند.

تعیین MIC آنتی بیوتیک های کینولوی بر روی بیوفیلم باکتریها: در این مرحله غلظت های MIC آنتی بیوتیک در شکل پلانکتونیک

تعداد تقریبی $10^5 \times 1/5$ سلول می باشد. سپس با کمک سواب استریل از سوسپانسیون تهیه شده برداشت شد و بر روی محیط MHA (مولر هیتون آگار) بصورت متراکم کشت داده شد سپس دیسک های آنتی بیوتیکی بر روی محیط با رعایت فاصله دیسک ها از یکدیگر گذاشته شد سپس پلیت ها در دمای 37°C درجه سانتی گراد به مدت ۲۴-۱۸ ساعت گرما گذاری شدند. بعد از این مدت زمان قطر هاله عدم رشد با خط کش اندازه گیری شد (۱۷).

تعیین MIC به روش تهیه رقت در لوله (Broth dilution test): برای تعیین MIC این آنتی بیوتیک ها از روش تهیه رقت در لوله (Broth dilution test) استفاده شد (۱۸). در این روش از ۱۸ لوله استفاده شد و سری رقت آنتی بیوتیکی از محلول stock آنتی بیوتیک با غلظت 2048 میکرو گرم در میلی لیتر تهیه شد (در هر لوله ۱ میلی لیتر محلول آنتی بیوتیک وجود داشت) سپس به هر لوله ۱ میلی لیتر از سوسپانسیون باکتری با کدورت $10^5 \text{CFU}/\text{ml}$ که در محیط MHB تهیه شده بود اضافه گردید. سپس لوله ها به مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور 37°C قرار داده شدند. نتایج پس از ۲۴ ساعت مورد بررسی قرار گرفت. اولین لوله رقت که شفاف مانده بود به عنوان MIC در نظر گرفته شد.

تولید بیوفیلم: برای تولید بیوفیلم از قطعاتی از سوند ادراری به طول ۱ سانتی متر از جنس لاتکس استفاده شد و از سیم های آلیاژ نیکل و کروم به عنوان داربست استفاده شد و مجاور سازی باکتری در سطح بستر درون فلاسک های در پیچ دار 250CC حاوی 90CC محیط کشت براث در ۱۸ شرایط مختلف صورت گرفت. در این پژوهش برای بدست آوردن شرایط بهینه تولید بیوفیلم، سویه استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس PTCC 1435 تحت شرایط ۲ محیط کشت مختلف (TSB) Trypton soy broth و مولر هیتون براث (MHB) و در انکوباتور 37°C بدون شیکر، شیکر دار با دور 120rpm و شیکردار با دور 180rpm و طی مدت زمان های ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت برای تولید بیوفیلم قرار گرفت مقدار تلقیح باکتری در همه شرایط ذکر شده، 10ml سوسپانسیون باکتری در محیط کشت MHB یا TSB با کدورت تقریبی $10^5 \text{CFU}/\text{ml}$ در فلاسک حاوی 90CC محیط کشت MHB یا TSB بود. به این ترتیب هر فائل حاوی 100CC سوسپانسیون باکتری با کدورت تقریبی $10^6 \text{CFU}/\text{ml}$ شد. پس از گذشت مدت زمان های ۲۴، ۴۸ و ۷۲ ساعت، وجود و تشکیل بیوفیلم بر روی سوند ادراری توسط روش برداشت نمونه از روی سوند و کشت بر روی محیط

تولید بیوفیل‌م: با توجه به شرایط مختلفی که برای تولید بیوفیل در نظر گرفته شد، مشخص شد که باکتری در محیط TSB نسبت به محیط MHB، بیوفیل بیشتری تولید می‌کند. محیط TSB شامل پیتون از کازئین، پیتون از soy meal، گلوکز و کلرید سدیم می‌باشد. محیط MHB شامل عصاره گوشت، کازئین هیدرولیز شده و نشاسته است. پس باکتری با استفاده از گلوکز موجود در محیط TSB، پلی‌ساکارید خارج سلولی بیشتری تولید می‌کند. همچنین با گذشت مدت زمان بیشتر و عدم شیک شدن، باکتری قادر به تولید بیوفیل بیشتری می‌باشد. مقدار تولید بیوفیل توسط سویه استاندارد PTCC 1435 در شرایط مختلف در جدول ۳ و همچنین مقدار تولید بیوفیل تحت شرایط بهینه توسط سویه‌های بیمارستانی در جدول ۴ ذکر شده است.

تعیین MIC آنتی‌بیوتیک‌های کینولونی علیه شکل بیوفیل باکتری: بعد از ۲۴ ساعت مشخص شد که MIC آنتی‌بیوتیک‌ها بر روی شکل بیوفیل سویه‌های استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس مورد آزمایش ۱۵-۱۸ برابر و یا حتی بیشتر نسبت به MIC این آنتی‌بیوتیک‌ها علیه شکل پلانکتونیک سویه‌های استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس بود و سویه‌ها در شکل بیوفیل در مقابل آنتی‌بیوتیک‌ها، مقاومت بیشتری نشان می‌دادند (جدول ۴).

جدول ۱: آنتی‌بیوگرام نمونه‌ها به روش دیسک دیفیوژن

(Kirby -Baure)

سویه‌ها	سیپروفلوکساسین	افلوکساسین	نالدیکسیک اسید
PTCC 1435	S ۲۵ mm	S ۲۰ mm	۱۲ mm *
سویه ۱	S ۲۱ mm	S ۱۷ mm	۱۰ mm *
سویه ۲	S ۲۳ mm	S ۱۹ mm	۱۲ mm *
سویه ۳	S ۱۷ mm	S ۱۴ mm	عدم‌هاله R
سویه ۴	S ۲۰ mm	S ۱۷ mm	۹ mm *
سویه ۵	S ۱۸ mm	S ۱۴ mm	عدم‌هاله R
سویه ۶	S ۱۷ mm	S ۱۵ mm	۱۱ mm *
سویه ۷	S ۱۹ mm	S ۱۶ mm	عدم‌هاله R
سویه ۸	S ۱۶ mm	S ۱۴ mm	عدم‌هاله R
سویه ۹	S ۱۴ mm	S ۱۳ mm	عدم‌هاله R
سویه ۱۰	S ۲۲ mm	S ۱۸ mm	۱۰ mm *

S: حساس * نیمه حساس R: مقاوم

و ۱۰ غلظت بالاتر از MIC، بر روی بیوفیل‌های تشکیل شده بر روی سوند اداری آزمایش شد. در این روش برای هر سویه، ۱۱ قطعه سوند اداری با طول ۱/۵ سانتی‌متر برداشته و تولید بیوفیل تحت شرایط بهینه انجام شد. سپس ۱۱ فلاسک در پیچ‌دار برداشته شد سری رقت آنتی‌بیوتیکی تهیه شد به صورتی که هر فلاسک حاوی ۲۰ میلی‌لیتر محلول آنتی‌بیوتیک و ۲۰ میلی‌لیتر محیط کشت مولر هیتون براث بود و غلظت آنتی‌بیوتیکی در هر فلاسک نصف غلظت فلاسک قبلی بود. آخرین فلاسک حاوی غلظت MIC آنتی‌بیوتیک برای شکل پلانکتونیک باکتری بود. سپس هر قطعه از سوند پس از ۳ بار شستشو برای شسته شدن باکتری‌های پلانکتونیک به یک فلاسک منتقل شد و به مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور 37°C نگهداری شدند. پس از ۲۴ ساعت، اولین فلاسکی که شفاف باقی مانده بود و همچنین سوند موجود در آن پس از اسکراب کردن با سواب استریل و کشت بر روی محیط آگار رشد نکرد، به عنوان MIC تعیین گردید. لازم به ذکر است که کدورت ایجاد شده در فلاسک‌ها به علت مقاومت بیوفیل در برابر آنتی‌بیوتیک و کنده شدن قسمت‌هایی از بیوفیل و رشد در محیط براث می‌باشد.

یافته‌ها:

تعیین حساسیت سویه‌ها نسبت به آنتی‌بیوتیک‌های کینولون: بعد از ۲۴ ساعت با اندازه‌گیری قطر هاله عدم رشد مشخص شد که سویه‌ها حساسیت بیشتری به سیپروفلوکساسین نسبت به افلوکساسین و حساسیت بیشتری به افلوکساسین نسبت به نالدیکسیک اسید نشان دادند. اکثر سویه‌ها نسبت به نالدیکسیک اسید مقاوم بودند. همچنین سویه‌های بیمارستانی در مقایسه با سویه استاندارد PTCC 1435، نسبت به آنتی‌بیوتیک‌ها مقاوم‌تر بودند (جدول ۱).

تعیین MIC آنتی‌بیوتیک‌های کینولون: بعد از ۲۴ ساعت، آخرین لوله‌ای که شفاف باقی مانده بود به عنوان MIC در نظر گرفته شد. MIC این آنتی‌بیوتیک‌ها برای سویه PTCC 1435 برابر: برای آنتی‌بیوتیک سیپروفلوکساسین، لوله شماره ۱۴ با رقت $0.0625 \mu\text{g/ml}$ و برای نالدیکسیک اسید لوله شماره ۶ با رقت $0.125 \mu\text{g/ml}$ و برای سویه‌های بیمارستانی در جدول ۲ ذکر شده است که نشان دهنده مقاوم‌تر بودن این سویه‌ها نسبت به سویه استاندارد PTCC 1435 بود.

جدول ۲: MIC آنتی بیوتیک ها علیه شکل پلانکتونیک سویه ها به روش تهیه رقت در لوله (Broth dilution test)

سویه ها	سیروفلوکساسین	افلوکساسین	نالیدیکسیک اسید
PTCC 1435	۰/۰۶۲۵ ^{μg} /ml	۰/۱۲۵ ^{μg} /ml	۳۲ ^{μg} /ml
سویه ۱	۰/۵ ^{μg} /ml	۰/۲۵ ^{μg} /ml	۶۴ ^{μg} /ml
سویه ۲	۰/۲۵ ^{μg} /ml	۰/۱۲۵ ^{μg} /ml	۳۲ ^{μg} /ml
سویه ۳	۸ ^{μg} /ml	۱۶ ^{μg} /ml	۱۲۸ ^{μg} /ml
سویه ۴	۰/۵ ^{μg} /ml	۲ ^{μg} /ml	۱۲۸ ^{μg} /ml
سویه ۵	۴ ^{μg} /ml	۸ ^{μg} /ml	۲۵۶ ^{μg} /ml
سویه ۶	۸ ^{μg} /ml	۱۶ ^{μg} /ml	۶۴ ^{μg} /ml
سویه ۷	۴ ^{μg} /ml	۸ ^{μg} /ml	۵۱۲ ^{μg} /ml
سویه ۸	۱۶ ^{μg} /ml	۳۲ ^{μg} /ml	۲۵۶ ^{μg} /ml
سویه ۹	۳۲ ^{μg} /ml	۳۲ ^{μg} /ml	۱۰۲۴ ^{μg} /ml
سویه ۱۰	۰/۵ ^{μg} /ml	۱ ^{μg} /ml	۱۲۸ ^{μg} /ml

جدول ۳: مقدار تشکیل پلی ساکارید نمونه ها (تشکیل بیوفیلم) در شرایط مختلف از سویه PTCC بر اساس نمودار استاندارد

(^{μg} Polysaccharide / 1cm catheter)

محیط کشت	بدون شیکر	شیکر با دور ۱۲۰ rpm	شیکر با دور ۱۸۰ rpm	زمان (h)
TSB	۵۳/۷۲	۴۷/۸۴	۳۹/۱۱	۲۴h
	۷۰/۴۹	۶۳/۸۲	۵۹/۹۰	۴۸h
	۹۱/۳۷	۶۸/۹۲	۴۹/۴۱	۷۲h
MHB	۱/۶۶	۱/۱۷	۰/۹۸	۲۴h
	۳۳/۳۳	۲۱/۵۶	۱۷/۹۴	۴۸h
	۶۰/۵۸	۴۳/۵۳	۳۴/۴۱	۷۲h

جدول ۴: مقدار تولید بیوفیلم سویه ها تحت شرایط بهینه و MIC آنتی بیوتیک های کینولونی بر روی شکل بیوفیلم سویه ها به روش تهیه رقت

MIC آنتی بیوتیک های کینولونی بر روی شکل بیوفیلم سویه ها به روش تهیه رقت.			مقدار تولید پلی ساکارید تشکیل دهنده بیوفیلم تحت شرایط بهینه بر اساس منحنی استاندارد ($\mu\text{g Polysaccharide}/1\text{cm catheter}$)	سویه ها
سیپروفلوکساسین ($\mu\text{g}/\text{ml}$)	افلوکساسین ($\mu\text{g}/\text{ml}$)	نالیدیکسیک اسید ($\mu\text{g}/\text{ml}$)		
۵۱۲	۲	۱	۹۱/۳۷	PTCC 1435
۲۰۴۸	۸	۸	۸۷/۲۵	سویه ۱
۵۱۲	۲	۸	۷۸/۷۲	سویه ۲
۲۰۴۸	۲۵۶	۲۵۶	۹۰/۲۹	سویه ۳
۲۰۴۸	۳۲	۱۶	۶۹/۲۱	سویه ۴
۲۰۴۸	۶۴	۶۴	۸۸/۳۳	سویه ۵
۱۰۲۴	۲۵۶	۱۲۸	۷۸/۷۲	سویه ۶
۸۱۹۲	۱۲۸	۳۲	۸۶/۹۶	سویه ۷
۴۰۹۶	۵۱۲	۲۵۶	۹۰	سویه ۸
۱۶۳۸۴	۵۱۲	۵۱۲	۹۲/۱۵	سویه ۹
۱۰۲۴	۸	۴	۶۴/۸۰	سویه ۱۰

شرایط بهینه: استفاده از محیط TSB، انکوباتور 37°C و مدت زمان ۷۲ ساعت

بحث:

با توجه به اهمیت بیوفیلم باکتریایی استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس در ایجاد بیماری های عفونی از قبیل عفونت های ادراری، عفونت در دریچه های قلب مصنوعی، عفونت های خون بیمارستانی (nosocomial)، در این پژوهش بررسی اثر آنتی بیوتیک های کینولون بر روی شکل بیوفیلم این باکتری و مقایسه این MIC با MIC آنتی بیوتیک ها بر روی شکل پلانکتونیک این باکتری مورد بررسی قرار گرفت. و همچنین شرایط بهینه تولید بیوفیلم از این باکتری در شرایط آزمایشگاهی بررسی شد. در این مطالعه، از دو محیط MHB یا TSB و همچنین مدت زمان و وجود یا عدم وجود شیکینگ برای تولید بیوفیلم بررسی شد.

در پژوهشی که Hussain M و همکاران در سال ۱۹۹۲ انجام دادند اثرات متفاوت شرایط محیطی شامل تراکم گاز اکسیژن (هوا) و دی اکسید کربن و ترکیب کشت بر تولید بیوفیلم را بررسی کردند. نتایج نشان داد که مقدار لعاب (پلی ساکارید خارجی) جدا شده از یک سویه استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس کشت داده شده در یک محیط سنتزی با ترکیب شیمیایی معین (HHW) در حضور

هوا نسبت به مقدار تولید این لعاب در هر دو محیط HHW و محیط سنتزی دیالیزی SDF (Synthetic dialysis fluid) در حضور هوا به همراه $5\% \text{CO}_2$ ناچیز بود. وجود یک سطح فیزیولوژیکی CO_2 در طی کشت در محیط TSB (Trypton soy broth)، از تشکیل لعاب جلوگیری کرد. تولید بیوفیلم در SDF و HHW ترجیح داده شد اما در TSB و مایع دیالیز شده صفاقی (Peritoneal dialysis fluid) وقتی که هوا با $5\% \text{CO}_2$ استفاده شد، ضعیف شد (۱۶).

در پژوهشی دیگر برای تولید بیوفیلم از باکتری پseudomonas آئروجینوزا از محیط کشت TSB استفاده شد (۱۹).

اکثریت سلول ها در یک بیوفیلم به طور ضروری نسبت به کشته شدن نسبت به سلول های پلانکتونیک مقاوم نیستند و وقتی با یک آنتی بیوتیک کشنده که می تواند سلول های با رشد آهسته را بکشد تیمار شوند، به طور سریع می میرند، سلول های پایدار کننده، زنده باقی می ماند و بوسیله حضور یک آنتی بیوتیک که رشد آنها را مهار می کند، باقی می ماند (۲۰ و ۲۱).

افلوکساسین $11/53 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ و برای نالیدیکسیک اسید $\mu\text{g}/\mu\text{l}$ $259/2$. میانگین MIC آنتی بیوتیکهای سیپروفلوکساسین، افلوکساسین و نالیدیکسیک اسید علیه شکل بیوفیلم ۱۰ ایزوله به ترتیب برابر $128/4 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ ، $177/8 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ و $3942/4 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ بود.

همچنین شرایط بهینه تولید بیوفیلم از این باکتری در شرایط آزمایشگاهی بررسی شد. استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس در محیط TSB، قادر به تولید بیوفیلم بیشتری نسبت به محیط MHB بود. بعلاوه این باکتری در مدت زمان بیشتر و همچنین در انکوباتور بدون شیکر (در حالت سکون)، بیوفیلم بیشتری تولید کرد و هر چقدر که مقدار دور شیکر بالاتر بود (۱۸۰rpm نسبت به ۱۲۰rpm)، مقدار بیوفیلم کمتری به دست آمد.

در مطالعه دیگر نشان داده شده که مقاومت باکتری های استافیلوکوکوس اورئوس و استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس در بیوفیلم های درهم گیسخته نسبت به مقاومت آنها در بیوفیلم های سالم در غلظت های MIC آنتی بیوتیک ها برابر است. در غلظت های بالاتر، باکتری ها در بیوفیلم های درهم گیسخته به طور قابل توجه مقاومت کمتری نسبت به آنهایی که در بیوفیلم سالم هستند نشان دادند ($P < 0/001$) اما نسبت به سلول های پلانکتونیک مقاوم تر بودند. Quinupristin/dalfopristin نشان دادند که بهترین فعالیت در مقابل سلول های بیوفیلم های درهم گیسخته در غلظت های بالای MICs است و وانکومايسين در ۵۰۰ و $1000 \mu\text{g}/\text{ml}$ ، به طور قابل توجه دارای فعالیت بیشتری در مقابل بیوفیلم های مقاوم به متی سیلین و حساس به متی سیلین استافیلوکوکوس آروئوس و استافیلوکوکوس اپیدرمیدیس بود (۲۲).

نتیجه گیری:

مدل تجربی بیوفیلم، افزایش مقاومت نسبت به این آنتی بیوتیک ها را نشان داد: از ۱۵ برابر در مقابل نالیدیکسیک اسید تا ۱۸ برابر افزایش مقاومت در برابر سیپروفلوکساسین. میانگین حداقل تراکم بازدارنده MIC (Minimum Inhibitory Concentration) این آنتی بیوتیک ها برای ۱۰ ایزوله بدست آمده به این صورت بدست آمد: برای آنتی بیوتیک سیپروفلوکساسین $7/375 \mu\text{g}/\mu\text{l}$ ، برای

فهرست مراجع:

- Jawetz M, Adelberg E. *Medical Microbiology*. 23rd Edition –Mc Graw Hill. 2004; 244-252
- Yassien M, Khardori N. Interaction between biofilms formed by *Staphylococcus epidermidis* and quinolones. *Diagn Microbiol and Infect Dis*. 2001; **40**: 79-89.
- Yasuda H. Bacterial biofilms and infectious diseases. *Trands Glycosci Glycotechnol*. 1996; **8**: 409-417
- Thien-Fah C, Man A, O'Toole. Mechanisms of biofilm resistance to antimicrobial agents. *Trends Microb*. 2001; **9**(1): 34-39.
- Sjolund M, Tano E, Blaser M.J, Andersson D.I, Engstrand L. Persistence of resistant *Staphylococcus epidermidis* after single course of clarithromycin. *Emerg Infect Dis*. 2005 ; **11**(9): 1389-1392
- Vuong C, Gerke C, Somerville G.A, Fischer E.R, Otto M. Quorum – Sensing control of biofilm factors in *Staphylococcus epidermidis*. *J Infect Dis*. 2003; **188**(5): 706-718.
- Raad I, Alrahwan A, Rotston k. *Staphylococcus epidermidis*: emerging resistance and need for alternative agents. *Clin Infect Dis*. 1998; **26**(5): 1182-1187.
- Zhang Y.Q, Ren S.X, Li H.L, Wang Y.X, Fu G, Yang J, et al. Genome –based analysis of virulence genes in a non –biofilm-forming *Staphylococcus epidermidis* strain (ATCC 12228). *Mol Microbiol*. 2003; **49**(6): 1577-1593.
- ملک زاده ف. مواد ضد میکروبی و مکانیسم عمل آنها. موسسه انتشارات امید. ۱۳۸۵؛ ۴۹۶-۴۹۴

10. Li X.Z. Quinolone resistance in bacteria: emphasis on plasmid – mediated mechanisms. *Int J Antimicrob Agents*. 2005; **25**: 435-463.
11. Dublin D. T, Fitzgibbon J.E, Nahvi M. D, John J.F. Topoisomerase sequences of coagulase – negative Staphylococcol isolates resistant to ciprofloxacin or Trofloxacin. *Antimicrob Agents Chemother*. 1999; **43**(7): 1631-1637.
12. Turkmani A, Psaroulaki A, Christidou A, Samoils G, Abumourad T, Tabaa D, et al. Uptake of ciprofloxacin and ofloxacin by 2 Brucella strain and their floroquinolon resistant variants under condition. *Diagn Microbiol Infect Dis*. 2007; **59**: 447-451.
13. Linde H. J, Schmidt M, Fuchs E, Reischl U, Niller H.H, Lehn N. In vitro activities of six quinolones and Mechanisms of resistance in *Staphylococcus aureus* and coagulase – negative Staphylococci. *Antimicrob Agents Chemother*. 2001; **5**: 1553-1557.
14. Veenstra G.J, Cremers F.F, Van Dijk H, Fleer A. Ultrastructural organization and regulation of biomaterial adhesin of *Staphylococcus epidermidis*. *J Bacteriol*. 1996; **178**(2): 537-541.
15. Timmerman C.P, Fleer A, Besnier J.M, Graaf L.D, Cremers F, Verhoef J. Characterization of a proteinaceous adhesin of *Staphylococcus epidermidis* which mediates attachment to polystyrene. *Infect Immun*. 1991; **59**(11): 4187-4192.
16. Hussain M, Wilcox M.H, white P.J, Faulkner M.K, spencer R.C. Importance of medium and atmosphere type to both slime production and adherence by coagulase –negative Staphylococci. *J Hosp infect*. 1992; **20**(3): 173-184.
17. Bauer A.W, Kirby W.M.M, Sherris J.C, Turck M. Antibiotic susceptibility testing by a standardized single Disk Method. *Am J Clin Pathol*. 1996; **45**(4) 493-496.
18. Kronovall G. MIC determinstion of fusidic asid of ciprofloxacin using multidisk diffusion tests. *Clin Microbiol Infect Dis*. 2000; **6**: 483-489.
19. Trachoo N. Biofilm removal techaique using sands as a research tool for accessing microbial attachment on surface. *Food Science and Technology*. 2003; **26**(1): 109-115.
20. Spoering A.L, Lewis k. Biofilms and planktonic cells of *Pseudomonas aeruginosa* have similar resistance to killing by antimicrobials. *J Bacteriol*. 2001; **183**(23): 6746 -6751.
21. Lewis k. Riddle of biofilm resistance. *Antimicrob Agents Chemother*. 2001; **45**(4): 999-1007.
22. El-Azizi M, Rao S, kanchanapoom T, khardori N. In vitro activity of vancomycin, quinupristin/dalfopristin, and linezolid against intact and disrupted biofilms of Staphylococci. *Ann Clin Microbiol Antimicrob*. 2005; **4**: 1-2.